

Број: 05-05-1-711-2/12
Сарајево, 13. март 2012. године

**ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

**- ПРЕДСТАВНИЧКИ ДОМ
- ДОМ НАРОДА**

Предмет. Сагласност за ратификацију конвенције, тражи се

У складу са чланом 16. Закона о поступку закључивања и извршавања међународних уговора ("Сл. гласник БиХ", бр 29/00), достављамо вам ради давања сагласности за ратификацију:

Конвенција Савјета Европе о контакту који се тиче дјецe (ETS 192), сачињена у Стразбуру, 15. маја 2003. године.

Будући да је Министарство за људска права и избјеглице БиХ надлежно за провођење поступка за приступање БиХ овој конвенцији, молимо вас да на састанке ваших комисија, односно сједнице Дома, поред представника Предсједништва БиХ, као предлагача, позовете и представника Министарства који посланицима, односно делегатима може дати све потребне информације о конвенцији.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР

Ранко Нинковић

Broj: 08/1-23-05-2-2844-10/11
Datum: 06. mart 2012. godine

PROJEKTOVANJE	13.03	12
PROJEKTOVANJE	05	05-1
PROJEKTOVANJE	711	

BOSNA I HERCEGOVINA
PREDSJEDNIŠTVO
SARAJEVO

PREDMET: Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije Vijeća Evrope o kontaktu koji se tiče djece, dostavlja se

U prilogu dostavljamo Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije Vijeća Evrope o kontaktu koji se tiče djece (ETS 192) koja je sačinjena u Strazburu, 15. maja 2003. godine, na engleskom i francuskom jeziku.

Šef Stalne misije BiH pri Vijeću Evrope, ambasador Zdenko Martinović, potpisao je predmetnu konvenciju 12. oktobra 2011. godine u Strazburu, temeljem Odluke Predsjedništva BiH sa 10. redovne sjednice održane 27. jula 2011. g. (kopija predmetne odluke je u prilogu).

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je, na 2. sjednici održanoj 23. 02. 2012. g. utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji Konvencije (kopija obavijesti o Zaključku Vijeća ministara BiH, akt broj: 05-07-1-429-5/12 od 27. 02. 2012. g. u prilogu).

Dostavljamo i kopiju mišljenja Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH, akt broj: 01-02-762/11 od 02. 12. 2011. g.).

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Službeni glasnik BiH", broj 29/00) provede postupak ratifikacije Konvencije.

S poštovanjem,

MINISTAR

dr. Zlatko Lagumdžija

Prilog: kao u tekstu

KONVENCIJA O KONTAKTU KOJI SE TIČE DJECE

Strazbur, 15.05.2003.godine

Preambula

Države članice Vijeća Europe i ostale njegove potpisnice,

Uzimajući u obzir Europsku konvenciju o priznavanju i provođenju odluka koje se tiču starateljstva nad djecom i ponovnog sticanja starateljstva nad djecom od 20. svibnja 1980. godine (ETS br. 105);

Uzimajući u obzir Hašku konvenciju od 25. listopada 1980. godine o civilnim aspektima međunarodnog nasilja nad djecom i Hašku konvenciju od 19. listopada 1996. godine o nadležnosti, važećem zakonu, priznavanju, provođenju i suradnji glede roditeljske odgovornosti i mjera za zaštitu djece;

Uzimajući u obzir Pravilo Vijeća (EC) br. 1347-2000 od 29. svibnja 2000. godine o jurisdikciji i priznavanju i provođenju presuda po pitanjima bračne zajednice i pitanjima roditeljske odgovornosti za djecu oba supružnika;

Priznajući da su, kako je dato u različitim međunarodnim zakonskim dokumentima Vijeća Europe kao i Članku 13 Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta od 20. studenog 1989. godine, najbolji interesi djece u prvom planu;

Svjesni potrebe za daljim odredbama za zaštitu kontakta između djece i njihovih roditelja i ostalih osoba koje imaju obiteljske veze sa djecom, kako je zaštićeno Člankom 8 Konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda od 4. studenog 1950. godine (ETS br. 5);

Uzimajući u obzir Članak 9 Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta koja predviđa pravo djeteta koje je odvojeno od jednog ili oba roditelja, da redovito održava osobne veze i direktni kontakt sa oba roditelja osim u slučaju kada je to suprotno najboljim interesima djeteta;

Uzimajući u obzir stavak 2 Članka 10 Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, koja predviđa pravo djeteta čiji roditelji prebivaju u različitim državama da redovito održava, osim u izuzetnim situacijama, osobne odnose i direktne kontakte sa oba roditelja;

Svjesni da je poželjno da se priznaju prava djece a ne samo prava roditelja;

Dogovorivši se shodno tome da se pojam "pristup djeci" zamijeni pojmom "kontakt koji se tiče djece"

Uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ostvarivanju dječijih prava (ETS br. 160) i želju da se promoviraju mjere za pomoć djeci u pitanjima koja se tiču kontakta sa roditeljima;

Složivši se o potrebi da djeca imaju kontakt ne samo sa oba roditelja već i sa nekim drugim osobama koje su u obiteljskim vezama sa djecom i važnosti da roditelji i te ostale osobe ostanu u kontaktu sa djecom, pod uvjetom da je sve u najboljem interesu djeteta;

Uočavajući potrebu da se promovira da Države usvoje zajedničke principe glede kontakta koji se tiče djece, posebno u cilju olakšavanja primjene međunarodnih dokumenata u ovoj oblasti;

Shvatajući da je mnogo izvjesnije da mašinerija uspostavljena da se ostvare inozemni nalozi koje se odnose na kontakt sa djecom pruži zadovoljavajuće rezultate kada su principi na kojima se zasnivaju ti inozemni nalozi slični principima Države koja ostvaruje te naloge iz inozemstva;

Prepoznajući potrebu da se, kada djeca i roditelji i ostale osobe koje imaju obiteljske veze sa djecom žive u različitim državama, ohrabre sudske vlasti da češće koriste prekogranični kontakt i povećaju povjerenje svih uključenih osoba da će se djeca vratiti nakon okončanja tog kontakta;

Primjećujući da bi odredba o efikasnoj zaštiti i dodatnim garancijama osigurala povratak djece, posebno, na kraju prekograničnog kontakta;

Primjećujući da je potreban dodatni međunarodni dokument koji predviđa rješenja koja se posebno odnose na prekogranični kontakt koji se tiče djece;

Sa željom da uspostave suradnju između svih centralnih organa i drugih tijela kako bi se promovirao i poboljšao kontakt između djece i njihovih roditelja, i ostalih osoba koje imaju obiteljske veze sa tom djecom, i kako bi se posebno promovirala suradnja sudova u slučajevima koji se odnose na prekogranični kontakt;

Su se dogovorile slijedeće:

POGLAVLJE I – PREDMET KONVENCIJE I DEFINICIJE

Članak 1 – Predmet Konvencije

Predmet ove Konvencije je slijedeće:

- a odrediti opće principe koji će se primjenjivati na naloge o kontaktu;
- b odrediti odgovarajuće zaštitne mjere i garancije kako bi se osiguralo propisno ostvarivanje kontakta i neposredni povratak djece na kraju perioda kontakta;

c uspostaviti suradnju između centralnih organa, sudskih organa i ostalih tijela kako bi se promovirao kontakt između djece i njihovih roditelja, i osoba koje su u obiteljskim vezama sa djecom.

Članak 2 – Definicije

Za potrebe ove Konvencije:

a "*kontakt*" označava:

i boravak djeteta na određeno vrijeme ili sastanak sa osobom navedenom u Člancima 4 i 5 sa kojima ono stalno ne živi;

ii svaku vrstu komunikacije između djeteta i te osobe;

iii pružanje informacija takvoj osobi o djetetu ili djetetu o takvoj osobi.

b "*nalog za kontakt*" označava sudsko rješenje koje se odnosi na kontakt, uključujući suglasnost za kontakt koju je potvrdio nadležni sudski organ ili koje je formalno primljeno ili registrirano kao autentični dokument i kao takav je primjenljiv;

c "*dijete*" označava osobu mlađu od 18 godina za koju se izdaje ili izvršava nalog za kontakt u Državi članici;

d "*obiteljske veze*" označava bliski odnos kao što je između djeteta i njegovih bake i djeda ili braće i sestara, koji se zasniva na zakonu ili na *de facto* obiteljskom odnosu;

e "*sudski organ*" označava sud ili upravni organ koji ima ista ovlaštenja.

POGLAVLJE II – OPĆI PRINCIPI KOJI SE PRIMJENJUJU NA SUDSKE NALOGE O KONTAKTU

Članak 3 – Primjena principa

Države članice će usvojiti takve zakonodavne i druge mjere koje budu potrebne da se osigura da sudski organi primjenjuju principe iz ovog poglavlja kada sačinjavaju, mijenjaju, suspendiraju ili povlače naloge za kontakt.

Članak 4 – Kontakt između djeteta i njegovih roditelja

1 Dijete i njegovi roditelji imaju pravo da steknu ili održavaju redovan kontakt jedni s drugima.

2 Takav kontakt može biti ograničen ili isključen samo kada je to potrebno u najboljem interesu za dijete.

3 Kada nije u najboljem interesu djeteta da se ostvari nenadzirani kontakt sa jednim od njegovih ili njenih roditelja razmotrit će se mogućnost nadgledanog osobnog kontakta ili drugih oblika kontakta sa roditeljem.

Članak 5 – Kontakt između djeteta i osoba koje nisu njegovi roditelji

1 Pod uvjetom da je u najboljem interesu djeteta, kontakt se može uspostaviti između djeteta i osoba koje nisu njegovi roditelji ali su u obiteljskim vezama sa njim.

2 Države članice mogu slobodno proširiti ovu odredbu na druge osobe koje nisu navedene u stavku 1, a kada se izvrši takvo proširenje, Države mogu slobodno odlučiti koje će aspekte kontakta primijeniti, kako je definirano Člankom 2 slovo *a*.

Članak 6 – Pravo djeteta da bude obaviješteno, konsultirano i da izražava svoje mišljenje

1 Dijete za koje se prema domaćem zakonu smatra da ima dovoljnu moć rasuđivanja ima sva prava, osim u slučaju da se to pokaže suprotno njegovim najboljim interesima;:

- da prima sve relevantne informacije;
- da ga konsultiraju;
- da izražava svoje mišljenje.

2 Dužna pažnja se mora posvetiti tim mišljenjima i iskazanim željama i osjećajima djeteta.

Članak 7 – Rješavanje sporova koji se odnose na kontakt

Kada rješavaju sporove koji se odnose na kontakt, sudski organi će poduzeti sve odgovarajuće mjere:

- a da oba roditelja budu obaviještena o važnosti da njihovo dijete i oboje njih uspostave i održavaju redovit kontakt sa svojim djetetom;
- b da ohrabre roditelje i ostale osobe koje su u obiteljskim vezama s njim da postignu prijateljski dogovor oko kontakta, posebno korištenjem obiteljskog posredovanja i ostalim procesima za rješavanje sporova;
- c da osiguraju, prije donošenja odluke, da oni dobiju dovoljno informacija, posebno od strane nosilaca roditeljske odgovornosti, kako bi donijeli odluku u najboljem interesu djeteta i, gdje to bude potrebno, dobiju daljnje informacije od drugih relevantnih tijela ili osoba.

Članak 8 – Suglasnosti za kontakt

1 Države članice će podsticati, sredstvima za koja smatraju da su odgovarajuća, roditelje i ostale osobe koje su u obiteljskim vezama sa djetetom da se pridržavaju

principa iznijetih u Člancima 4 do 7 kada prave ili mijenjaju suglasnosti za kontakt s djetetom. Te suglasnosti bi trebalo da budu u pisanoj formi.

2 Nakon zahtjeva, sudski organi će, osim u slučaju da domaći zakoni predviđaju drugačije, potvrditi suglasnost o kontaktu koji se tiče djeteta, osim ukoliko to nije u suprotnosti sa najboljim interesima djeteta.

Članak 9 – Provođenje naloga za kontakt

Države članice preduzet će sve neophodne mjere da obezbijede da se nalozi za kontakt provedu.

Članak 10 – Zaštitne mjere i garancije koje treba dati vezano za kontakt

1 Svaka Država članica obezbijedit će i promovirati korištenje zaštitnih mjera i garancija. Putem centralnog organa će obavijestiti Generalnog tajnika Vijeća Europe u roku od tri mjeseca nakon stupanja na snagu Konvencije za tu Državu članicu, o najmanje tri zaštitne mjere i garancije koje se nalaze u domaćem zakonu uz zaštitne mjere i garancije navedene u stavku 3 Članka 4 i slovu *b* stavka 1 Članka 14 ove Konvencije i odmah će obavijestiti o promjenama u tim mjerama i garancijama.

2 Kada okolnosti slučaja tako zahtijevaju, sudski organi mogu, u svako vrijeme, izdati sudski nalog uz obvezne zaštitne mjere i garancije koji će obezbijediti da se nalog provede i da se ili dijete vrati nakon perioda kontakta na mjesto gdje stalno živi ili da on ili ona ne budu nezakonito odvedeni.

a Zaštitne mjere i garancije kojima se obezbjeđuje provođenje naloga, mogu da se posebno sastoje od:

- nadgledanja kontakta;
- obveze da osoba obezbijedi troškove putovanja i smještaja djeteta, kako to bude prikladno, ili svake druge osobe koja je u pratnji djeteta;
- da osoba s kojom dijete stalno živi deponuje garanciju kojom se osigurava da osoba koja traži kontakt sa djetetom neće biti spriječena da ima takav kontakt;
- novčane kazne za osobu s kojom dijete stalno živi ukoliko ta osoba odbije da se povinuje nalogu za kontakt.

b Zaštitne mjere i garancije kojima se osigurava povratak djeteta ili spriječava nezakonito odvođenje, može da se posebno sastoji od:

- predaje pasoša ili identifikacijskih dokumenata i, gdje to bude prikladno, dokumenta koji pokazuje da je osoba koja traži kontakt obavijestila nadležno konzularno tijelo o takvoj predaji tijekom perioda kontakta;

- financijske garancije;
- zalog na nekretnine;
- obvezivanje ili jemstvo na sudu;
- obveze osobe koja ima kontakt sa djetetom da se prijavljuje redovito sa djetetom kod nadležnog organa kao što je socijalna ustanova za mlade ili policijska stanica, u mjestu gdje će se obaviti kontakt;
- obvezu osobe koja traži kontakt da pokaže dokument kojeg izdaje Država u kojoj će se kontakt obaviti, koji potvrđuje priznavanje i izjavu o punovažnosti starateljstva ili sudskog naloga ili oboje prije nego što se izda sudski nalog ili prije nego što se desi kontakt;
- nametanje uvjeta u svezi mjesta gdje će se kontakt obaviti i, gdje je to prikladno, registracije u svaki nacionalni ili međugranični sustav, zabrane sprječavanja djeteta da napusti Državu u kojoj će se obaviti kontakt.

3 Svaka takva zaštitna mjera i garancija bit će u pismenom obliku ili potvrđena pismeno i predstavljat će dio naloga za kontakt ili ovjrenog sporazuma.

4 Ako zaštitne mjere ili garancije treba implementirati u drugoj Državi strani, sudski organ će dati prioritet onim mjerama i garancijama uz koje može da se vrši implementacija u toj Državi strani.

POGLAVLJE III – MJERE ZA PROMOCIJU I UNAPRJEĐENJE PREKOGRANICNOG KONTAKTA

Članak 11 – Centralni organ

1 Svaka Država strana će imenovati centralni organ da obavlja funkcije date ovom Konvencijom u slučajevima prekograničnog kontakta.

2 Federalne Države, Države sa više od jednog pravnog sustava ili Države koje imaju autonomne oblasti mogu slobodno da imenuju više od jednog centralnog organa i da odrede teritorijalni ili osobni obim njihovih funkcija. Kada neka Država imenuje više od jednog centralnog organa, odredit će i centralni organ kojem se upućuju obavještenja radi upućivanja istih odgovarajućem centralnom organu u toj Državi.

3 Generalni tajnik Vijeća Europe bit će obaviješten o tom imenovanju iz ovog Članka.

Članak 12 – Dužnosti centralnog organa

Centralni organi Država strana će:

- a surađivati jedni s drugima i promovirati suradnju između nadležnih organa, uključujući sudske organe, u svojim zemljama kako bi se postigli ciljevi Konvencije. Organi će djelovati brzo, koliko god je to potrebno;
- b glede olakšavanja operativnosti ove Konvencije, poslati jedni drugima zahtjev sa informacijama koje se odnose na njihove zakone o roditeljskim odgovornostima, uključujući kontakt i sve detaljnije informacije koje se tiču zaštitinih mjera i garancija uz one koje su već date sukladno sa stavkom 1 Članka 10, i svoje dostupne službe (uključujući pravne službe, javne ili druge) kao i informacije o promjenama u tim zakonima i službama;
- c poduzeti sve odgovarajuće korake kako bi se otkrilo boravište djeteta;
- d obezbijediti prosljeđivanje zahtjeva za informacijama koje dolaze od nadležnih organa i koje se odnose na pravna i činjenična pitanja u svezi sa neriješenim postupcima;
- e obavještavati jedni druge o svim teškoćama koje mogu da nastanu u primjeni Konvencije i, koliko je god moguće, eliminirati prepreke u njenoj primjeni.

Članak 13 – Međunarodna suradnja

- 1 Sudski organi, centralni organi i socijalni i ostali organi iz dotičnih Država strana, djelujući svako u svojoj nadležnosti, surađivat će glede postupaka vezano za prekogranični kontakt.
- 2 Posebno će centralni organi pomagati sudskim organima Država strana u obavještavanju jedni drugih i dobijanju onih informacija i pomoći koliko bude potrebno da postignu ciljeve ove Konvencije.
- 3 centralni organi će pomagati djeci, roditeljima i drugim osobama u obiteljskim vezama sa djetetom, a posebno u pokretanju postupaka u svezi sa prekograničnim kontaktom.

Članak 14 – Priznavanje i primjena prekograničnih sudskih naloga za kontakt

- 1 Države strane će obezbijediti, uključujući, gdje je to primjenjivo, sukladno sa odgovarajućim međunarodnim dokumentima:
  - a sistem priznavanja i primjene naloga sačinjenih u drugim Državama stranama koji se odnose na kontakt i prava na starateljstvo;
  - b proceduru kojom nalozi vezano za kontakt i prava na starateljstvo koji su napravljeni u drugim Državama stranama mogu da se priznaju i proglase primjenjivim prije nego se obavi kontakt u Državi primaocu zahtjeva.
- 2 Ako Država strana izvrši priznavanje ili primjenu inostranog naloga pod uvjetom da postoje recipročni sporazumi, može se smatrati da je ova Konvencija takva pravna osnova za priznavanje ili primjenu ili oboje tog inozemnog naloga za kontakt.

Članak 15 – Uvjeti za implementiranje prekograničnih naloga za kontakt

Sudski organ Države strane u kojoj treba da se provede prekogranični nalog za kontakt sačinjen u drugoj Državi strani može, prilikom priznavanja ili proglašavanja tog naloga za kontakt primjenjivim, postaviti ili prilagoditi uvjete za njegovu primjenu, kao i zaštitne mjere i garancije koje uz njega idu, ako je to potrebno, radi olakšavanja izvršenja kontakta, pod uvjetom da se ispoštuju temeljni elementi naloga i posebno uzimajući u obzir promjenu okolnosti i dogovore koje su dotične osobe napravile. Ni u kojem slučaju se inozemna odluka ne može revidirati u pogledu njene suštine.

Članak 16 – Vraćanje djeteta

1 Kada dijete na kraju perioda prekograničnog kontakta temeljem naloga za kontakt ne bude vraćeno, nadležni organi će, na zahtjev, osigurati da se dijete odmah vrati, gdje je to moguće, primjenjujući odgovarajuće odredbe međunarodnih dokumenata, domaćeg zakona i implementiranjem, gdje je to prikladno, onih zaštitnih mjera i garancija kako su predviđene u nalogu za kontakt.

2 Odluku o vraćanju djeteta treba, kad god je moguće, donijeti u roku od šest sedmica od dana molbe za vraćanjem.

Članak 17 – Troškovi

Svaka Država strana se obvezuje da neće zaračunavati nikakvo plaćanje, izuzev troškova repatrijacije, od tražioca glede bilo kakvih mjera koje poduzme prema ovoj Konvenciji centralni organ te Države u ime podnosioca zahtjeva.

Članak 18 – Zahtjevi jezika

1 Ovisno od bilo kojeg posebnog sporazuma koji se sačini između datih centralnih organa:

a obavještanje centralnog organa Države primaoca bit će na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika te Države ili treba priložiti prijevod na taj jezik;

b centralni organ Države primaoca će ipak prihvatiti obavještenje na engleskom ili francuskom jeziku, ili uz prijevod u prilogu na jedan od tih jezika.

2 Obavještenja koja šalje centralni organ Države primaoca, uključujući i rezultate obavljenih provjera, mogu biti na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika te Države, ili na engleskom ili francuskom jeziku.

3 Međutim, Država strana može, putem izjave upućene Generalnom tajniku Vijeća Europe, prigovoriti na korištenje francuskog ili engleskog jezika prema stavku 1 i 2 ovog Članka, u molbama, obaviještenjima ili drugim dokumentima koji se šalju njenom centralnom organu.

CHAPTER IV – VEZA SA DRUGIM DOKUMENTIMA

Članak 19 – Veza sa Europskom konvencijom o priznavanju i provođenju odluka koje se tiču starateljstva nad djecom i ponovnog sticanja starateljstva nad djecom

Stavci 2 i 3 Članka 11 Europske konvencije od 20. svibnja 1980. godine (ETS br. 105) o priznavanju i provođenju odluka koje se tiču starateljstva nad djecom i ponovnog sticanja starateljstva nad djecom neće se primjenjivati u vezama između Država strana koje su ujedno i Države strane u ovoj Konvenciji.

Članak 20 – Veze sa drugim dokumentima

1 Ova Konvencija neće imati uticaj ni na jedan međunarodni dokument u kojem su strane Države strane ove Konvencije ili će postati Strane i koji sadrže odredbe o pitanjima koje regulira ova Konvencija. Ova Konvencija posebno neće ometati primjenu slijedećih pravnih dokumenata:

a Hašku konvenciju od 05. listopada 1961. godine o nadležnosti organa i važećem zakonu koji se odnosi za zaštitu maloljetnika,

b Europsku konvenciju o priznavanju i provođenju odluka koje se tiču starateljstva nad djecom i ponovnog sticanja starateljstva nad djecom od 20. svibnja 1980. godine, ovisno od Članka 19 gore,

c Haške konvencije od 25. listopada 1980. godine o civilnim aspektima međunarodne otmice djece,

d Haške konvencije od 19. listopada 1996. godine o jurisdikciji, važećem zakonu, priznavanju, provođenju i suradnji glede roditeljske odgovornosti i mjera za zaštitu djece.

2 Ništa u ovoj Konvenciji ne sprječava Strane da zaključuju međunarodne sporazume kojima se dopunjuju ili razvijaju odredbe ove Konvencije ili proširuje njihovo polje primjene.

3 U svojim uzajamnim vezama, Države strane, članice Europske zajednice primijenit će pravila Zajednice i neće stoga primijeniti pravila koja proističu iz ove Konvencije, u onoj mjeri u kojoj ne postoje pravila Zajednice koja regulira određene date teme.

POGLAVLJE V – AMANDMANI UZ KONVENCIJU

Članak 21 – Amandmani

1 Svaki prijedlog za amandman uz ovu Konvenciju koju da neka Strana mora se uputiti Generalnom tajniku Vijeća Europe koji će proslijediti Državama članicama Vijeća Europe, svakoj potpisnici, svakoj Državai strani, Europskoj zajednici, svakoj Državi pozvanoj da potpiše ovu Konvenciju sukladno odredbama Članka 22 i svakoj Državi pozvanoj da pristupi ovoj Konvenciji sukladno odredbama Članka 23.

2 Svaki amandman kojeg neka Strana predloži uputit će se i Europskom komitetu za pravnu suradnju (CDCJ) koji će Komitetu ministara podnijeti svoje mišljenje o predloženom amandmanu.

3 Komitet ministara razmatra prijedlog amandmana i mišljenje koje mu je uputio CDCJ i nakon konsultacija sa Stranama u Konvenciji koje nisu članovi Vijeća Europe, može da usvoji amandman.

4 Tekst amandmana kojeg usvoji Komitet ministara sukladno stavku 3 ovog Članka bit će upućen Stranama na prihvatanje.

5 Svaki amandman usvojen sukladno stavku 3 ovog Članka stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka roka od jednog mjeseca nakon dana na koji su sve Strane obavijestile Generalnog tajnika o svom prihvatanju istog.

POGLAVLJE VI – ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22 – Potpisivanje i stupanje na snagu

- 1 Ova Konvencija je otvorena za potpisivanje državama članicama Vijeća Europe i drugim državama koje nisu članice ali su učestvovala u njenoj izradi i Europskoj zajednici.
- 2 Ova Konvencija podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju. Dokumenti o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju deponuju se kod Generalnog tajnika Vijeća Europe.
- 3 Ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka roka od tri mjeseca od dana kada su se tri Države, uključujući najmanje dvije Države članice Vijeća Europe, suglasile da se obvežu ovom Konvencijom sukladno odredbama predhodnog stavka.
- 4 Kada je riječ o bilo kojoj Državi spomenutoj u stavku 1 ili Europskoj zajednici koja se naknadno usuglasi da se njome obveže, ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka roka od tri mjeseca od dana deponovanja njenog dokumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

Članak 23 - Pristupanje Konvenciji

- 1 Nakon što ova Konvencija stupi na snagu, Komitet ministara Vijeća Europe može, nakon konsultiranja Strana, da pozove svaku državu ne-članicu Vijeća Europe, koja nije učestvovala u izradi Konvencije da pristupi ovoj Konvenciji većinskom odlukom, kako je predviđeno u Članku 20.d Statuta Vijeća Europe i jednoglasnom odlukom predstavnika Država ugovornica koje imaju pravo da budu članovi Komiteta ministara.
- 2 Kada je riječ o bilo kojoj Državi koja pristupa Konvenciji, ova Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka roka od tri mjeseca od dana deponovanja dokumenta o pristupanju kod Generalnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 24 - Prijava teritorije

- 1 Svaka Država ili Europska zajednica može, prilikom potpisivanja ili deponovanja svog dokumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju, da odredi teritoriju ili teritorije na koje se ova Konvencija primjenjuje.
- 2 Svaka Strana može kasnije, putem izjave upućene Generalnom tajniku Vijeća Europe, da proširi primjenu ove Konvencije na bilo koju drugu teritoriju koja je određena u toj izjavi i za čije je međunarodne odnose odgovorna ili u čije ime je ovlaštena da preuzima obveze. Kada je riječ o takvoj teritoriji, Konvencija stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka roka od tri mjeseca od datuma prijema te izjave od strane Generalnog tajnika.
- 3 Svaka izjava data temeljem prethodna dva stava može, za svaku teritoriju navedenu u toj izjavi, da se povuče putem obavještenja upućenog Generalnom tajniku Vijeća Europe. Takvo povlačenje stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka roka od tri mjeseca od datuma prijema takvog obavještenja od strane Generalnog tajnika.

Članak 25 - Rezerve

Za ovu Konvenciju ne može se izraziti rezerva ni za jednu njenu odredbu.

Članak 26 - Otkazivanje

- 1 Svaka Strana može, u bilo koje doba, da otkáže ovu Konvenciju putem obavještenja upućenog Generalnom tajniku Vijeća Europe.
- 2 Takvo otkazivanje stupa na snagu prvog dana u mjesecu nakon isteka roka od tri mjeseca od datuma prijema takvog obavještenja od strane Generalnog tajnika.

Članak 27- Obavještenja

Generalni tajnik Vijeća Europe obavještava države članice Vijeća Europe, Države potpisnice, Države strane, Europsku zajednicu, druge Države pozvane da potpišu ovu Konvenciju sukladno odredbama Članka 22 i sve Države pozvane da pristupe ovoj Konvenciji sukladno sa Člankom 23, o:

- a svakom potpisu;
- b deponiranju svakog dokumenta o ratifikaciji, prihvatanju, odobrenju ili pristupanju;
- c svakom datumu stupanja na snagu ove Konvencije sukladno sa Člancima 22 i 23;
- d svakom amandmanu usvojenom sukladno sa Člankom 12 i datumu na koji taj amandman stupa na snagu;
- e svakoj izjavi sačinjenoj sukladno odredbama Članka 18;
- f svakom otkazivanju sačinjenom shodno odredbama Članka 26;

g svakom drugom aktu, obavještenju ili informaciji koja se odnosi na Članke 10 i 11 ove Konvencije.

Kao dokaz ovoga, dolje potpisani koji su propisno za to ovlašteni, stavili su svoje potpise na ovu Konvenciju.

Sačinjeno u Strazburu, dana 15. svibnja 2003. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponuje u arhiv Vijeća Europe. Generalni tajnik Vijeća Europe prosjeđuje ovjerene primjerke svakoj državi članici Vijeća Europe, svakoj državi ne-članici koja je učestvovala u izradi ove Konvencije, Europskoj zajednici i svakoj Državi koja je pozvana da pristupi ovoj Konvenciji.